

عنوان مقاله:

مطالعه مقایسه ای کتابت های میرزا احمد نیریزی و زین العابدین اصفهانی (نمونه مطالعاتی کتابت جزء سی ام قرآن معروف به آریامهری و مصحف زرین)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات نظری هنر، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

علیرضا بخشی - دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

میرزا احمد نیریزی از خوش نویسان اواخر دوره صفوی (۱۰۶۰ ه.ق.) است که در تاریخ خوش نویسی خط نسخ جایگاه ویژه ای دارد. تعداد قرآن های کتابت شده توسط او همراه رساله ها، زیارت نامه ها، ادعیه و قطعات و مرقعات آن قدر وسیع است که کمتر خوش نویسی تاکنون توفیق این همه مشق یافته است. زین العابدین اصفهانی ملقب به اشرف الکتاب (۱۱۸۷ ق.) هم دوره با حکومت قاجار و از خوش نویسان مبرز و پرکار بوده است. مزیت های زیباشناسانه در آثار کتابت شده این دو خوش نویس در یک دوره تاریخی طولانی مدت باعث شد تعداد قابل توجهی از خوش نویسان خط نسخ از ادامه دهندگان و پیروان آنها باشند. هدف از این پژوهش بررسی تطبیقی و سنجش و اندازه گیری تشابهات و تفاوت هایی همچون زاویه قلم گذاری و رانش قلم، اتصالات، تناسبات در اندام و حروف کلمات، قوت و ضعف، چینش کلمات در سطر، فضا سازی صفحه و خوانایی است، تا از این طریق بتوان براساس مبانی سواد بصری و بهره گیری از اصول تئوری گشتالت به پرسش این پژوهش مبنی بر وجود و چگونگی تعیین و شناخت شیوه انحصاری خوش نویسی در آثار میرزا احمد نیریزی و زین العابدین اصفهانی پاسخ داده شود. این مقاله با روش تحلیلی و گردآوری اطلاعات کتابخانه ای با رویکرد تطبیقی انجام پذیرفته است و نشان می دهد باتوجه به تغییرات فرمی و همچنین غنای بصری، با وجود افتراق و تشابهات در شاخصه های زیباشناسی این کتابت ها، هریک از دو استاد شیوه ای خاص و منحصر به خود را دارند.

کلمات کلیدی:

خط، خوش نویسی، نسخ، احمد نیریزی، زین العابدین اصفهانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1466627>

